

DIGITÁLIS SZEMÉLYAZONOSÍTÁS

- A digitális személyazonosítás az online szolgáltatásokhoz és ügyletekhez nyújt biztonságos hozzáférést.
- A mobiltelefonra letölthető személyazonosító alkalmazás kiváltja a személyazonosító kártyát, ugyanúgy képes hivatalos ügyintézés során adott személyazonosítására.
- Magyarországon 2024 szeptemberében indult el a Digitális Állampolgárság Program (DÁP) mobilalkalmazása, amely jelenleg a digitális személyazonosítás legfejlettebb formája.
- Az Európai Unió célja, hogy 2026-ra minden tagország rendelkezzen mobiltelefonos személyazonosító alkalmazással és ezek egymással átjárhatók legyenek egy Európai Digitális Személyiadat-tárca keretei között.
- A digitális személyazonosító alkalmazások népszerűségének előfeltétele, hogy biztonságosak, megbízhatóak és könnyen kezelhetőek legyenek.
- Az EU célkitűzése, hogy 2030-ra az EU polgárainak 80 százaléka használja a digitális személyazonosítást.

Az Infojegyzet „A digitális állammal és az okmányok digitalizációjával összefüggő egyes törvények módosításáról” szóló [T/9714.](#) számú törvényjavaslathoz készült. Bemutatja az online ügyintézésben jelenleg használatos személyazonosítási lehetőségeket, a Digitális Állampolgárság Program (DÁP) új mobiltelefonos alkalmazását, valamint az európai uniós keretszabályozást és egyes uniós tagországok digitális azonosítás terén tett lépéseit.

A hivatalos ügyek intézésének első lépése a személyazonosság megállapítása. Erre is szolgált 1954-től kezdődően az arcképes személyi igazolvány, amelyet 2000-től a személyazonosító kártya váltott fel.

Az internet térhódítása azonban nem hagyta érintetlenül a közigazgatás területét sem, fokozatosan lehetővé vált a hivatalos ügyek egyre szélesebb körének online intézése, amelynek során az ügyfélnek már nem kell a hivatalt személyesen felkeresnie.

A DIGITÁLIS SZEMÉLYAZONOSÍTÁS MAI FORMÁI

Ehhez azonban meg kellett oldani a személyazonosítást online környezetben. 2005-ben azzal a céllal nyílt meg az [Ügyfélkapu](#), hogy egységes belépési felületet nyújtson az elektronikus ügyintézés elkezdéséhez. Célja az ügyfél beazonosítása, amely a mai napig egy belépési névvel és egy jelszóval történik.

2022-ben azután alternatív személyazonosítási lehetőségként megjelent az Ügyfélkapu+, amely az időközben egyre elterjedtebb és sokkal biztonságosabb kétfaktoros azonosítást alkalmazza. Ebben az esetben az ügyfélnek a belépési név és a jelszó megadása mellett még egy harmadik adatot, a mobiltelefonjára vagy a tabletjére érkező egyedi kódot is meg kell adnia (ez a kód a második faktor az azonosításban).

Az ügyfél személyazonosságának a megállapítása jelenleg még további három módon is megtörténhet: elektronikus személyi igazolvány, arcképes azonosítás, illetve telefonos azonosítás révén.

A 2016-tól kezdődően kiadott [elektronikus személyi igazolvány](#) ugyan jelenleg a legbiztonságosabb azonosítási lehetőség, ám az alkalmazása [nehézkés](#), külön kártyaolvasó és kártyakezelő alkalmazás szükséges hozzá. Használata akkor sem vált széleskörűvé, amikor a fizikai kártyaolvasót is mobiltelefonos alkalmazás ([eSzemélyiM](#)) váltotta fel (Mfor [2024. szeptember 30.](#)).

Az [arcképes azonosítás](#) videóhívás segítségével történik élő ügyintézővel lebonyolított online regisztrációt követően pedig már önkiszolgáló módon használható. Mivel azonban az egyszerű ügyfélkapus azonosításnál bonyolultabban működik okmány felmutatásával, arckép készí-

téssel (valamint az arckép úgynevezett élőégi vizsgálatával – itt az alkalmazás egy mosolyt vagy pislogást kér), szintén nem vált széleskörben elterjedté.

A személyes regisztrációt követően használható [telefonos azonosítás](#) a nevével ellentétben nemcsak telefonos, hanem online ügyintézés során is használható, egy nyolc számjegyű felhasználói azonosító és egy hatszámjegyű jelszó szükséges hozzá, amelyek a regisztráció során jönnek létre. Az egyszerű ügyfélkapus belépési szolgáltatásnak ez a megoldás sem vált népszerű alternatívájává.

2024 júniusában már kis híján 6 millióan rendelkeztek érvényes Ügyfélkapu-jelszóval (BM Monitoring adatok [2024](#)), a messze legnépszerűbb, csak felhasználónevet és jelszót igénylő alapváltozat azonban biztonsági szempontból egyre kevésbé állja ki az idők próbáját. Ezek az adatok ugyanis könnyen megszerezhetők lehetnek harmadik fél által akár kamerás megfigyeléssel, akár a billentyűleütéseket megjegyző kémszoftverrel, de elegendő az is, hogy a böngésző megjegyezze a belépési adatokat (Kósa [2024a](#)).

Modernebb és biztonságosabb belépési és azonosítási eljárást kellett ezért kifejleszteni.

A DIGITÁLIS ÁLLAMPOLGÁRSÁG PROGRAM (DÁP) ÚJÍTÁSAI

A Nemzeti Digitális Állampolgárság Programot ([DÁP](#)) 2022-ben fogadták el, ebben határozták meg az online ügyintézés terén a következő években megvalósítandó fejlesztéseket.

A DÁP az alapszolgáltatások között is elsőnek és legfontosabbnak nevezte a digitális személyazonosítást, amelynek egyszerre kell egyszerűnek és biztonságosnak lennie, emellett előírta azt is, hogy – miután ez a legelterjedtebb telekommunikációs eszköz – mobilalkalmazáson alapuljon.

A Program megvalósításának következő lépése volt a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló, 2023 végén elfogadott törvény, mely előírta az online személyazonosítás

legfontosabb kellékének, a digitális állampolgár azonosítónak a bevezetését (2023. évi CIII. törvény, [Dáptv.](#)).

A fejlesztés fontosságát jelzi, hogy az [Alaptörvény](#) 2024 júliusában hatályba lépett módosítása is kimondta: Magyarországon „*az ügyek digitális intézése elsőbbséget élvez, amelyhez az állam (...) mindenki számára egy egyedi digitális azonosítót biztosít*” (XXVI. cikk).

Mindennek megvalósulási formája lett a **DÁP mobilalkalmazás**, másnéven – az európai uniós terminológiához igazodva – a digitális személyiadat-tárca, amely az online személyazonosítás legmodernebb megoldását kívánja nyújtani.

Az okostelefonra letölthető alkalmazás 2024 szeptemberétől működik. Ettől kezdve lehetséges a segítségével nemcsak az online ügyintézés, de alkalmas akár egy rendőri igazoltatás során a személyazonosság igazolására is.

Korlátozza azonban a DÁP használatát, hogy egy minimális operációs rendszerigény (Android 10-es, illetve iOS 16-os) teljesülése esetén fut.

Az alkalmazásba biometrikus azonosítással (ujjlenyomat-olvasással vagy arckép-ellenőrzéssel) lehet belépni. Belépést követően megtalálhatók benne a személyes adatok, azonosítók, a tulajdonban levő gépjármű adatai. De alkalmas arra is, hogy belépést biztosítson az online ügyintézését biztosító állami weboldalakra. Ehhez a számítógép, laptop vagy tablet képernyőjén megjelenő QR-kódot kell a telefon kamerájával beolvasni.

Az újfajta bejelentkezési és személyazonosítási lehetőség mellett az eddig alkalmazott és fentebb ismertetett ötféle azonosítási lehetőség közül négy, az Ügyfélkapus, az elektronikus személyi igazolvánnyal elvégzett, illetve az arcképes- és a telefonos azonosítás 2025. január 16-ától megszűnik. Ettől kezdve az online személyazonosítás terén egyedül az Ügyfélkapu+ marad a DÁP mobilalkalmazás alternatívája ([KAÜ](#)).

A DÁP alkalmazás szolgáltatási kínálata a tervek szerint fokozatosan bővül majd: képes lesz:

- az online dokumentumok hitelesítésére (azaz digitális aláírásra);
- online fizetésre;
- hivatalos iratok online kézbesítésére (DÁP);
- gépjármű adásvétel teljes folyamatának adminisztratív lebonyolítására;
- belépést biztosítani pénzügyi intézetek, közművek, telekommunikációs cégek weboldalaikhoz és applikációikhoz.

Az alkalmazást 2024 október elejéig 176 ezren töltötték le (MTI, 2024. október 3.).

Adatvédelmi és üzembiztonsági aggályok

A DÁP kétségtelen előnyei mellett – gyors, egyszerű, hatékony, valamint papír- és környezetkímélő – kockázatokat is magában rejthet adatvédelmi, illetve üzembiztonsági szempontból.

Mivel minden állampolgárhoz személyenként egy-egy azonosítót rendel, lehetővé teszi az adott személyről a különböző állami rendszerekben található naprakész és múltbeli adatok – például egészségügyi, földhivatali adatok – összekapcsolását, s ezzel megkönnyíti a teljes személyiségprofil-alkotást. Érzékeny adatok, egész élettörténetek állnak majd ilyenformán mindazok rendelkezésére, akik ezekhez az adatokhoz jogszerűen vagy illetéktelenül hozzáférhetnek, így az állampolgár kiszolgáltatottá válhat (Mudra 2024).

Az adatokat továbbá nem csak állami szervek ismerhetik meg, hanem adott ügymenethez kapcsoltnak piaci szereplők – bankok, biztosítók, közszolgáltatók – is, az egyéni ez is hátrányos helyzetbe hozhatja (Mudra 2023).

Problémát jelenthet a rendszer esetleges megbízhatósága, időleges leállása is, ez ugyanis időlegesen megbéníthatja az ügyintézkést (Keller-Alánt 2024).

EURÓPAI KERETSZABÁLYOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

A DÁP harmonikusan illeszkedik az Európai Unió azon célkitűzéséhez, hogy 2030-ra a tagországok állampolgárai számára nyitva

álljon, s 80 százalékuk élni is tudjon az online ügyintézés, s ezzel együtt az online személyazonosítás adta lehetőséggel ([Európa Digitális Évtizede 2030](#)).

Az EU 2024 áprilisában rendeletben ([eIDAS2](#)) írta elő a tagországok számára, hogy 2026 májusáig egy úgynevezett **európai digitális személyiadat-tárcát** biztosítsanak az állampolgáraik számára, amellyel azok többek között képesek lesznek a mobiltelefonjuk segítségével személyi adataikat igazolni és igény szerint bárkinek bemutatni.

Az EU további fontos célja, hogy ezek az egyes tagországokban kiépülő, DÁP-hoz hasonló szolgáltatások egymással összekapcsolhatók, átjárhatók legyenek, hogy az uniós polgárok az EU területén belül bárhol képesek legyenek vele személyes adataikat hitelt érdemlően igazolni.

Mindeközben fontos elvárásként határozták meg a felálló online rendszerek biztonságosságát, amelybe az uniós polgárok méltán megbízhatnak. A "bizalom" annyira fontos elvárás az uniós jogalkotók részéről, hogy maga a szó 226 esetben fordul elő a rendelet szövegében ([EU/2024/1183](#)).

További alapelvként fekteti le a szabályozás, hogy az uniós polgároknak joguk legyen

- az önkéntes csatlakozásra és ezzel együtt arra, hogy a nem csatlakozók ne szenvedjenek hátrányt az ügyintézésük során;
- a visszalépésre, és arra is, hogy
- mindenki számára visszakereshető legyen, hogy saját adatait mikor és mire használták fel.

Az egységes alapokon nyugvó elektronikus személyazonosítás és ügyintézés, mint célkitűzés nem új, a 2024-es rendelet előzménye tíz évvel korábbi (910/2014/EU, röviden [eIDAS](#)). Ez a jogszabály már azzal a céllal született, hogy egységes piacot hozzon létre az elektronikus azonosítási és bizalmi szolgáltatások számára az EU-n belül. Ekkor még határokon átnyúló, összekapcsolt rendszerekről nem, csak nemzeti azonosítási rendszerek bevezetéséről volt szó, ennek nyomán jött létre Magyar-

országban a ma is működő Központi Azonosítási Ügynök ([KAÜ](#)), amely a jelenleg még hatféle, fentebb ismertetett személyazonosítási megoldást kínálja.

Az egyes nemzeti online azonosító rendszerek közötti, 2026-ra célként kitűzött átjárhatóság, illetve az egy közös európai digitális személyi adat-tárcába történő integráció például azt jelentené, hogy aki magyar állampolgárként egy másik uniós tagországban kíván egy hivatalos ügyet online elintézni, az ottani elektronikus ügyintézési szolgáltatásokat a magyar DÁP-on keresztül elérje ([Kósa 2024b](#)).

KÜLFÖLDI PÉLDÁK

Lengyelországban 2023 nyaratól létezik a digitális személyazonosító okmány, az mDowód, 2024 októberben azonban még csak a lakosság nagyjából egyötöde, mintegy nyolcmillió fő töltötte le. Internet hozzáférés nélkül is alkalmas a személyazonosság igazolására és a lengyel digitális irattárca alkalmazáson ([mObywatel](#)) belül nyitható meg ([Biometric Update 28 October 2024](#)).

Csehországban a hatóságok 2024 elejétől kötelesek elfogadni a digitális személyazonosító alkalmazást ([eDoklady](#)), áprilistól már a rendőri igazoltásánál is használhatóvá vált, nyártól a bankok, bíróságok is elfogadták ([Mobile ID World 24 January 2024](#)).

Ausztriában 2023 decemberében mutatták be a régi, elektronikus aláírást is tartalmazó mobilalkalmazást felváltó új, [ID Austria](#) elnevezésű digitális személyazonosító alkalmazást, mely a korábbinál biztonságosabb, gyorsabb és egyszerűbb digitális ügyintézészt kínál. A DÁP alkalmazáshoz hasonlóan arc- vagy ujjlenyomatfelismeréssel lehet megnyitni, de ez kiváltható egy kereskedelmi forgalomban beszerezhető token ([FIDO2](#)) által generált biztonsági kulcs segítségével.

Németországban még hatféle digitális személyazonosító alkalmazás áll tesztelési fázisban, s a nagyjából egyéves tesztidőszak lejártát követően fog a kormányzat a tapasztalatok alapján választani közülük ([Biometric Update 31 May 2024](#)).

Források:

- Digitális állampolgárság – Infojegyzet, [2023/43](#).
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) [2024/1183](#) rendelete (2024. április 11.) a 910/2014/EU rendeletnek az európai digitális személyazonossági keret létrehozása tekintetében történő módosításáról
- Kósa Ferenc: Te is Digitális Uniós Állampolgár vagy? – Jogászvilág, [2024. szeptember 3.](#)
- Kósa Ferenc: Digitális Állampolgárság Program, mint európai digitális személyi adat-tárca (3.rész) – Jogászvilág, [2024. október 21.](#)
- Elektronikus azonosítás – [Európai Bizottság](#)